

AFET EĞİTİMİNİN NERESİNDEYİZ?

Bir Durum alışması

Yazarlar

Uzm. Rukiye YAVUZ

Doç. Dr. Cihad ŐENTÖRK

AFET EĞİTİMİNİN NERESİNDEYİZ?

Bir Durum Çalışması

Yazarlar

Uzm. Rukiye YAVUZ
Doç. Dr. Cihad ŞENTÜRK

ISBN: 978-625-382-270-5

E-ISBN: 978-625-382-271-2

DOI: 10.54637/vizetek.9786253822712

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın yazılı izni olmaksızın kitabın tamamı veya bir bölümü ile kapak tasarımı; elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap basılı ve elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğine ilişkin her türlü bilimsel ve hukuki sorumluluk yazar(lar)a aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Zeynep ERTUĞRUL

Baskı: Ankara | Nisan, 2026

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

Matbaa Sertifika No: 47479

ÖN SÖZ

Bazı yaşantılar vardır ki yalnızca bireyleri değil, toplumların hafızasını da derinden etkiler. Afetler bu yaşantıların en çarpıcı örneklerindedir. Sadece doğal olaylar olmanın ötesinde; hazırlıksızlık, bilgi eksikliği ve yetersiz uygulamaların da bir sonucu olarak ortaya çıkan afetler, bireysel ve toplumsal sorumlulukları yeniden düşünmeyi gerekli kılmaktadır. 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve 11 ili etkileyen depremler, yalnızca fiziksel yıkıma değil, aynı zamanda derin psikolojik ve toplumsal izlere neden olmuştur. Bu süreçte özellikle çocukların sıklıkla dile getirdiği “Ya tekrar deprem olursa?” sorusu, afetlere karşı hazırlıklı olmanın ne denli önemli olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bu soru, aynı zamanda bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Ancak çalışma yalnızca bu depremle sınırlı kalmamış; Türkiye’de son yıllarda yaşanan deprem, sel, yangın ve benzeri afetler dikkate alınarak afet olgusunun çok boyutlu yapısı ele alınmıştır. Bu doğrultuda, afetlere karşı yalnızca teorik bilgiye sahip olmanın yeterli olmadığı; bireylerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal açıdan hazırlıklı olmalarının gerekliliği ön plana çıkmıştır.

Bu çalışmada, afet eğitimine yönelik öğretmen görüşleri incelenmiş; öğretmenlerin afet eğitiminin kazanımları, içeriği, öğretim süreçleri, uygulama boyutu ve ölçme-değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin görüşleri ile hem kendi yeterliliklerine hem de öğrencilerin yeterliliklerine yönelik değerlendirmeleri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, afet eğitiminin çoğunlukla teorik düzeyde kaldığını; uygulama, süreklilik ve beceri kazandırma boyutlarında önemli eksiklikler bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu yönüyle çalışma, mevcut uygulamaların güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini ortaya koyarak afet eğitiminin daha etkili hâle getirilmesine yönelik bir çerçeveye sunmaktadır.

Yaklaşık iki yıllık bir emeğin ürünü olan bu çalışma, afet eğitiminin yalnızca bilgi aktaran bir süreç olmaktan çıkarılarak uygulama temelli, bütüncül ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda çocukların kendilerini güvende hissedebilecekleri, afetlere karşı bilinçli ve hazırlıklı bireyler olarak yetişmelerine yönelik bir farkındalık oluşturmayı hedeflemektedir.

Sonuç olarak, afetlere karşı dirençli bir toplumun inşasında eğitimin belirleyici bir rolü bulunmaktadırdır. Bu eserin, afet eğitiminin eğitim sistemi içerisindeki yerinin güçlendirilmesine ve bireylerin yalnızca bilgiyle değil; beceri, farkındalık ve dayanıklılıkla donatılmasına katkı sağlaması temenni edilmektedir. Unutulmamalıdır ki bilinçli, hazırlıklı ve dayanışma içinde hareket edebilen toplumlar, afetlerin yıkıcı etkilerini en aza indirebilir. Bu bağlamda ortaya konan bu çalışmanın, afet eğitiminin uygulama boyutunun geliştirilmesine, öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin güçlendirilmesine ve eğitim politikalarına yön verecek somut öneriler sunarak alanyazına katkı sağlaması hedeflenmektedir. Ayrıca çalışmanın, gelecekte yapılacak araştırmalara rehberlik ederek afet eğitiminin daha sistemli ve etkili bir yapıya kavuşturulmasına katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu eserin, okuyucuda afetlere karşı yalnızca bir farkındalık değil, aynı zamanda sorumluluk ve eyleme geçme bilinci oluşturması; bireysel ve toplumsal düzeyde daha bilinçli, hazırlıklı ve dirençli bir yaşam anlayışına katkı sunması en içten dileğimizdir.*

Yazarlar

Uzm. Rukiye YAVUZ

Doç. Dr. Cihad şENTRK

---

* Bu eser birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

AFETLER VE AFET EĞİTİMİ	1
GİRİŞ	1
AFET NEDİR?	3
AFETLERİN SINIFLANDIRILMASI VE AFET TÜRLERİ	10
AFET YÖNETİMİ	31
TÜRKİYE’NİN AFET YÖNETİMİ TARİHÇESİ	41
AFET EĞİTİMİ	43
TÜRKİYE’DE AFET EĞİTİMİ	45
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA AFET EĞİTİMİ ..	46

2. BÖLÜM

Afet Eğitiminin Neresindeyiz?

BİR DURUM ÇALIŞMASI: ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	63
GİRİŞ	63
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	64
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	70

3. BÖLÜM

Afet Eğitiminin Neresindeyiz?

ARAŞTIRMANIN BULGULARI	81
GİRİŞ	81
Okullarda Yürütülen Afet Eğitimine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	81

Afet Eğitimi Kazanımlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	86
Afet Eğitiminin İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	91
Afet Eğitiminin Öğrenme-Öğretme Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	96
Afet Eğitiminin Ölçme ve Değerlendirme Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	99
Afet Eğitimi Bağlamında Öğretmen Yeterliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	105
Afet Eğitimi Bağlamında Öğrenci Yeterliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	116
Afet Eğitimi Bağlamında Ön Plana Çıkan Derslere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular	124
Afet Eğitimi Bağlamında Lisans Eğitiminde Alınan Derslere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	129
Afet Eğitimi Bağlamında Okul Yönetiminin Çalışmalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	132
Afet Eğitimi Bağlamında Öğretmenlerin Diğer Görüş ve Önerilerine Yönelik Bulgular	136

4. BÖLÜM

Afet Eğitiminin Neresindeyiz?

TARTIŞMA VE SONUÇ.....	141
GİRİŞ	141
Okullarda Yürütülen Afet Eğitimine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	142
Afet Eğitimi Kazanımlarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	144

Afet Eğitiminin İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç	148
Afet Eğitiminin Öğrenme-Öğretme Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	151
Afet Eğitiminin Ölçme ve Değerlendirme Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	153
Afet Eğitimi Bağlamında Öğretmen Yeterliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	156
Afet Eğitimi Bağlamında Öğrenci Yeterliklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	160
Afet Eğitimi Bağlamında Ön Plana Çıkan Derslere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	164
Afet Eğitimi Bağlamında Lisans Eğitiminde Alınan Derslere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç	166
Afet Eğitimi Bağlamında Okul Yönetiminin Çalışmalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerine Yönelik Tartışma ve Sonuç	169
Afet Eğitimi Bağlamında Öğretmenlerin Diğer Görüş ve Önerilerine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	171

5. BÖLÜM

Afet Eğitiminin Neresindeyiz?

ÖNERİLER	175
GİRİŞ.....	175
Öğretmenlere ve Eğitimcilere Yönelik Öneriler	176
Eğitim Yöneticilerine ve Eğitimde Politika Geliştiricilere Yönelik Öneriler	176
Gelecek Araştırmalara ve Araştırmacılara Yönelik Öneriler	177
KAYNAKLAR.....	179